

Karol Sabath (1963 – 2007)

Fot. K.A. Kaszycka

Dnia 10 października 2007 roku w Warszawie zmarł Karol Sabath – biolog i paleontolog, wybitny popularyzator zagadnień ewolucji, autor artykułów naukowych i tłumacz.

Karol Sabath urodził się 24 lipca 1963 roku w Katowicach. Kilka lat swego dzieciństwa spędził w zachodniej Afryce. W latach 1981–1986 studiował biologię na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, specjalizując się w fizjologii zwierząt, i otrzymując, z wyróżnieniem, tytuł magistra. Jednocześnie studiował paleontologię na Uniwersytecie Śląskim w Sosnowcu. W 1986 roku dostał propozycję pracy w Muzeum Ewolucji, Instytucie Paleobiologii, Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, dokąd przeniósł się z Katowic i gdzie pracował (z krótką przerwą, w latach 1987–1988, na służbę w wojsku) aż do dnia swej nagłej choroby,

która dotknęła go w końcu marca 2007. W latach 2001–2007 pracował również (na część etatu) w Pracowni Dydaktyki i Popularyzacji Muzeum Geologicznego, Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie.

Karol miał szerokie zainteresowania i ogromną wiedzę. Dziedziną nauki, której się poświęcił była paleontologia, a w jej ramach paleozoologia kręgowców. Szczególnie interesowały go dinozaury, o których wiedział prawie wszystko i – z pasją – opowiadać mógł godzinami. Z zapałem i niezwykłą energią popularyzował naukę o ewolucji oraz walczył z „kreacjonizmem naukowym” i tzw. hipotezą inteligentnego projektu. Był współautorem i redaktorem witryny internetowej www.ewolucja.org poświęconej, jak sam pisał – „prezentowaniu ... dowodów prawdziwości teorii ewolucji oraz demaskowaniu błędów w podejściu kreacjonistycznym”. W swym stosunku do zagadnień kreacji i ewolucji życia był niczym Richard Dawkins.

Karol Sabath dawał liczne komentarze dla prasy, radia i telewizji. Współpracował na stałe z *Światem Nauki*, *Wiedzą i Życiem*, polską edycją *National Geographic* i działem nauki *Gazety Wyborczej*. Był autorem haseł do Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN i Encyklopedii Multimedialnej PWN. Biegły mówił po angielsku i był znakomitym tłumaczem książek z zakresu biologii ewolucyjnej, paleontologii

i paleoantropologii (np. „Kres ewolucji” Warda, czy „Zagadka neandertalczyka” Shreeve’a). Był niezwykle błyskotliwym i wnikliwym dyskutantem. Na XXV Warsztatach Biologii Ewolucyjnej (styczeń 2003 r.), i następnie na łamach swej witryny internetowej, wstawił się przekonującą argumentacją broniąc tez psychologii ewolucyjnej. Jego „Głosa (przydługa) do Manifestu Styczniowego” przysporzyła mu wówczas uznania także w środowisku antropologicznym.

Oprócz działalności popularyzatorskiej, Karol prowadził również działalność naukową, czynnie biorąc udział w międzynarodowych kongresach poświęconych dinozaurom. Od 1996 roku współredagował kwartalnik naukowy *Acta Palaeontologica Polonica*. Zaangażowany był w dydaktykę, ucząc paleontologii kręgowców na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz ewolucjonizmu na WSP w Kielcach i SGGW w Warszawie. Dawał lekcje muzealne w Muzeum Ewolucji PAN i Muzeum Geologicznym PIG dla szkół podstawowych i średnich oraz wykłady dla nauczycieli. Był współautorem podręczników biologii do szkół ponadgimnazjalnych (wyd. Operon) i książki uzupełniającej – „Podstawy ewolucjonizmu” (tegoż wydawnictwa).

Karol był również niezwykle uzdolniony plastycznie. Wykonywał komputerowe ilustracje do prac popularnonaukowych i naukowych (własnych i cudzych). Był nawet, nagrodzonym przez jury, uczestnikiem międzynarodowego konkursu na ilustrację dinozaura (2005). Przygotowywał scenariusze i oprawy plastyczne wystaw w różnych muzeach polskich: Muzeum Śląskim w Katowicach, Muzeum Przyrodniczym w Kazimierzu nad Wisłą, Muzeum Ewolucji PAN i Muzeum Geologicznym w Warszawie, a ostatnio w Parku Dinozaurów w Rogowie (koło Biskupina) – wystawy, w której otwarciu nie zdążył już wziąć udziału.

Był typem dokumentalisty – zaopatrzonego w aparat fotograficzny uczestniczył w konferencjach, spotkaniach i warsztatach, na zdjęciach dokumentując wszelkie wydarzenia naukowe. Jego błyskotliwy umysł, ciekawość świata i ludzi, dociekliwość i pasja, kompetencja, otwartość i charyzma, przysparzały mu w życiu zawodowym wielu sympatyków, a w życiu prywatnym – przyjaciół. Zachorował nagle i niespodziewanie, a po 6 miesiącach odszedł. Został pochowany 23 października, na cmentarzu w Katowicach-Bogucicach.

Żegnaj Karolu, będzie Ciebie brakowało.

Katarzyna A. Kaszycka
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań